

Ordubəyliyinin və ərazi bütövlüyünün qarantidır

Güclü ordu dövlətin və onun xalqının təhlükəsizliyinin əsas teməl prinsiplərindən biridir. Ona görə Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyətinin daim artırılması torpaqlarımızın işğal altında qaldığı bir vaxtda qarşımızda dayanan ən əsas vəzifədir. Nizami Azərbaycan Ordusunun təməlinin qurulduğu 1993-cü ilin payızından sonra bu istiqamətdə mühüm addımlar atılıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə qısa vaxtda bütün qoşun növlerinin mövcud olduğu, müasir döyüş imkanlarına malik Azərbaycan Silahlı Qüvvələri formalasdırılıb.

1993-cü il iyunun 15-də ümummilli lider Heydər Əliyev xalqın təkidlə tələbi ilə siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra qısa müddədə ayrı-ayrı siyasi qüvvələr xidmet edən hərbi birləşmələr əvəzinə, vahid komandanlılığı təbe olan nizami ordu formalasdırıldı. Onun ölkə rəhbərliyinə qayışı Azərbaycanın ictimai-siyasi, sosial, iqtisadi, elmi-mədəni hayatında, beynəlxalq əlaqələrində əsl döñüş yaratdı. Milli Ordunun formalasdırılması, Azərbaycanın milli maraqlarını qorumağa qadir olan nizami silahlı qüvvələrin yaradılması, torpaqlarımızın müdafiə olunması ilə bağlı mühüm addımlar atıldı. Bütün siyasi və diplomatik vasitələrin işə salınması nəticəsində 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs əldə edildi. Ateşkəsin elan edilməsi Azərbaycanın dövlət olaraq, iqtisadi, sosial, siyasi və hərbi baxımdan dirçəlməsi, qüdrətlənməsi, ordusunu dünya standartlarına uyğun formalasdırması baxımdan çox önemli idi. Mehz ölkədə nisbi sakitlik bərpa edildikdən sonra ordu quruculuğu ilə bağlı genişməqsədli İslahatlara başlandı. Tezliklə hərbi hissələrin, ayrı-ayrı qoşun növlerinin sistemləşdirilmesi başta çatdırıldı. Orduya çağırışla bağlı bütün problemlər həll edildi. Dövlətçiliyi və hərbi andi hər şəyden uca tutan, hərbçi olmayış şərəf bilən zabitlər hərbi hissələrin rəhbərliyinə cəlb olundu. Ordunun merkezələndirilmiş maddi-texniki təminatı əhəmiyyətli dərcədə yaxşılaşdırıldı. Şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına, döyüş ruhunun yüksəldilməsinə diqqət artırdı, gənclər arasında hərbi-vətənpərvərlik duyğularının artırılması istiqamətdə işlər görüldü. Ordu quruculuğunuñ müxtəlif sahələri ilə bağlı zəruri olan qanunlar qəbul edildi. Ölkədə hərbi kadr hazırlığı və beynəlxalq standartlara cavab verən hərbi tehsil sistemi formalasdırıldı. Ulu öndərin 1998-ci il mayın 22-də imzaladığı fərmanla 1918-ci ilde Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yaradığı gün - 26 iyun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü elan edildi.

Sabitlik, dinamik iqtisadi inkişafla yanaşı, güclü ordu quruculuğu müasir Azərbaycanı xarakterizə eden əsas amillərdən biridir. Son illər ölkəmizin iqtisadi qurğutının artması sosial məsələlərin həlli və milli ordumuzun möhkəmlənməsinə geniş imkan yaradıb. Dövlət bütçəsindən hərbi sahəye ayıran xərclərin dəfələrlə artırılması ordumuzun bütün istiqamətlər üzrə potensialının yüksək səviyyəyə çatdırılmasına yol açıb. Digər tərəfdən, Azərbaycanda hərbi-sənaye potensialının gücləndirilməsi ilə bağlı görülən işlər nəticə etibarilə orduda aparılan geniş quruculuq işlərinin nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan əsgəri havada, suda və kuruda Vətənin maraqlarını şərəfə qoruyur. Müasir müsteaqil dövlətimizin memarı və qurucusu olan ulu

öndər Heydər Əliyev həm də qüdrətli Azərbaycan Ordusunun yaradıcısıdır. Vətənimizin qorunmasının, işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunmasının başlıca amilini ordumuzun dəha da möhkəmləndirilməsində görən ulu öndər tez-tez sənərlərde olur, əsgər və zabitlər şəxsnə görür, ölkənin müdafiə qüdrətini və herbi potensialını artırmaq üçün ciddi addımlar atırıb. Bu gün Azərbaycanın qüdrətli və nizami orduya malik olması mehz ümummilli lider Heydər Əliyevin gərgin zəhmətinin bəhrəsidir. Ulu öndər deyirdi: "Ordu yarataq, qurmaq asan bir iş deyildir. Əger nəzərə alsaq ki, sovet hakimiyyəti dövründə bizdə bunun əsası olmayıbdır, bu, asan iş deyildir. Ona görə də ordunun, Silahlı Qüvvələrin yaranmasına, ordu quruculuğuna dövlətin, bütün hakimiyyət orqanlarının xüsusi qayğısı olmalıdır". Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanın bu qayğını göstərir və bundan sonra da göstərəcəkdir. Ancaq bu tekə mədən asılı deyildir. Hər bir hakimiyyət orqanının kiçik, ya böyük hissəsi, hər bir vətəndaş gərək hər bir sahədə ordu quruculuğuna öz töhfəsini, öz payını verən. Çünkü ordu xalqındır. Ordu, Silahlı Qüvvələr xalqın təhlükəsizliyini və müstəaqil dövlətin suverenliyini qorumaq üçün lazımdır".

Güclü ordu ilə güclü dövlət anlayışı vəhdət təşkil edir. Çünkü müsteaqil dövlətin nüfuzu iqtisadi, siyasi və elmi potensialı ilə yanaşı, onun malik olduğu ordusunun qüdrəti ilə də ölçülür. Bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin apardığı ardıcıl siyasetin nəticəsində bu gün ordumuza göstərilən diqqət sayesində silahlı qüvvələrimiz müasir silah-sursat, döyüş texnikası, o cümlədən təyyarə, hərbi texnika və artilleriya sistemlərinin keyfiyyəti, şəxsi heyətin sayı və döyüş əzmi baxımdan düşmən ordusunu dəfələrlə qabaqlayır. Çox böyük qururverici haldır ki, bu dəfə də silahlı qüvvələrin bütün şəxsi heyəti qisas və qəlebə hissə ilə yaşıyır, torpaqlarımızı işğaldan azad etmək uğrunda müqəddəs borcunu yerinə yetirməyə qadir olduqlarını nümayiş etdirdilər. Azərbaycan əsgəri yalnız öz gücü və qüvvəsinə güvenərək düşməni işğal olunmuş torpaqlardan qovmaqla ərazi bütövlüyümüzü bərpa etməyə qadir olduqlarını əzmkarlıqla nümayiş etdirdilər. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tövsiyə və tapşırıqları əsasında reallasdırılır.

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin fealiyyətində ordu quruculuğu məsələləri daim prioritetdir. Bu istiqamətdə Heydər Əliyevin başlaşdırıcı işləri davam etdirən ölkə hərbərinin qarşıya qoyduğu vezife Silahlı Qüvvələrin döyüş qabiliyyətinin ən yüksək səviyyəyə çatdırılmasına yol açıb. Digər tərəfdən, Azərbaycanda hərbi-sənaye potensialının gücləndirilməsi ilə bağlı görülən işlər nəticə etibarilə orduda aparılan geniş quruculuq işlərinin nəticəsidir. Bu gün Azərbaycan əsgəri havada, suda və kuruda Vətənin maraqlarını şərəfə qoruyur. Müasir müsteaqil dövlətimizin memarı və qurucusu olan ulu

"Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Biz heç vaxt Azərbaycan ərazisində ikinci qondarma erməni dövlətinin yaranmasına icazə verməyəcəyik. Heç vaxt Dağlıq Qarabağ müstəqillik verilməyəcək. Əgər kimse bunu gözləyirsə, qoy, əbəs yera gözləməsin. Bu, olmayıacaq".

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.**

re MDB məkanında ön sıralarda gedir. Azərbaycan vətəndaşları Silahlı Qüvvələrimizdən baş verən keyfiyyət və kəmiyyət dəyişikliklərini ordumuzun keçirdiyi tentənəli hərbi paradlarında da görüb. Ölkəmizin hərbi qüdrətinin nümayisi olan belə paradlarında xalqımız və beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın mükəmməl hərbi gücə malik olduğuna şahidi edib. Təsdiq olunub ki, Azərbaycan Ordusu arsenalını ən modern silah və digər hərbi texnika ilə zənginləşdirir. Ən fərqlişli odur ki, bu gün dünyanın hərbi baxımdan inkişaf etmiş dövlətlərinin malik olduqları strateji silahları Azərbaycanda var.

Artıq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasından 100 il ötür. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müstənasna xidmətləri sayesində formalasdalan və inkişaf yoluna qədəm qoyan Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu gün Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında öz şərəflə missiyaşını uğurla davam etdirir. Bunun nəticəsində ki, ölkəmiz nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin, yarış, forum və konfransların keçirildiyi müüm həkəmət məkənənə çevrilək, dövlətimizin iqtisadi qüdrətini, mədəni irsini dünyaya təqdim edir. Artıq Azərbaycan istenilən zəruri anda dövlətə olan tehdidlərin vaxtında qarşısını almaqla beraber, döşmənə istər diplomatik, istərsə də hərbi arenada layıqlı cavab vermək iqtidarına malikdir. İşğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsi təkə ordumuzun deyil, hər bir vətəndaşın şəref məsəlesi dır və hər kəsin üzərinə müyyən vəzifələr qoyur. Bu gün dünya Azərbaycan Ordusunun ciddi nizam-intizamlı, peşəkar, hazırlıqlı, müasir standartlara cavab verən, eləcə də hər an işğal altında olan torpaqları azad etmək qüdrətine malik hərbi qüvvə kimi görür. Bu da təbiiidir. Mütəmadi olaraq, Bakının küçələrində Silahlı Qüvvələr Günü münasibətində təşkil edilən paradlar dövlətimizin hərbi qüdrətinin dünyaya bəyan edir. Əsgər və zabit heyətinin çıxışları, hava şəhənlərimizin səmada bacarıqları, ən əsası, ordumuzu destekləmək üçün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tam nezərətine keçmiş arazilərdə qısa zamanda aparılan əsası yenidənqurma işləri belə bir nəticənin əldə edilməsinə imkan yaradıb. Bu kənd 1993-cü ilin oktyabrında ermənilər tərəfindən işğaldan azad etməyə hazırlıdır.

Məlum olduğu kimi, Böyük qayıdışın başlangıcı hesab edilən Cəbrayıl rayonunun Cəcənli Mərcanlı kəndinin birinci mərhələdə bərpası başa çatdırıldı. Kənddə insanların təhlükəsiz yaşaması üçün bütün zəruri tədbirlər görülüb. Tarixən burada yaşamış dinc əhalinin öz doğma yurdularına qayıtmaları üçün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tam nezərətine keçmiş arazilərdə qısa zamanda aparılan əsası yenidənqurma işləri belə bir nəticənin əldə edilməsinə imkan yaradıb. Bu kənd 1993-cü ilin oktyabrında ermənilər tərəfindən işğaldan azad etməyə hazırlıdır.

Məlum olduğu kimi, Böyük qayıdışın başlangıcı hesab edilən Cəbrayıl rayonunun Cəcənli Mərcanlı kəndinin birinci mərhələdə bərpası başa çatdırıldı. Kənddə insanların təhlükəsiz yaşaması üçün bütün zəruri tədbirlər görülüb. Tarixən burada yaşamış dinc əhalinin öz doğma yurdularına qayıtmaları üçün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tam nezərətine keçmiş arazilərdə qısa zamanda aparılan əsası yenidənqurma işləri belə bir nəticənin əldə edilməsinə imkan yaradıb. Bu kənd 1993-cü ilin oktyabrında ermənilər tərəfindən işğaldan azad etməyə hazırlıdır.

2016-ci ilin aprelindəki dördgünlük müharibədə ordumuzun strateji əhəmiyyəti Lələtəpə yüksəkliyindən azad etməsi nəticəsində Cəcənli Mərcanlı kəndinin əraziyi tamamilə Azərbaycanın nezərətine keçdi. 22 il sonra Azərbaycan Ordusu ermənilərin təxribatçı hə-

rəkətine layiqli cavab verməklə tariximə şanlı səhifə yazdı. Azərbaycan Ordusunun aprel döyüslərindən qəlebəsindən sonra cəcənli Mərcanlı kəndinin torpaq həsrətine son qoyuldu. Dövlət başçısının 2017-ci il yanvarın 24-də imzaladığı "Cəbrayıl rayonun işğaldan azad edilmiş Cəcənli Mərcanlı kəndinin bərpası haqqında" sərəncamı xüsusi əhəmiyyətə malik sənəd oldu. Həmin sərəncamda deyilir: "Ötən ilin aprel ayında Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi uğurlu eks-hükum hərbi əməliyyatı nəticəsində erməni işğalından azad edilmiş Cəbrayıl rayonunun Cəcənli Mərcanlı kəndində insanların təhlükəsiz yaşaması mümkün olmuşdur. Bununla da tarixən burada yaşaşmış dinc əhalinin öz doğma yurduna qayıtmaları üçün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tam nezərətine keçmiş həmin arazilərdə əsaslı yenidənqurma işlərinin başlanmasına şərait yaranmışdır". Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı sərəncama əsasən, bu yaşaşış mentəqəsi bərpa olundu və müasir infrastruktur formalasdırıraq insanların doğma torpaqlarında rahat və təhlükəsiz yaşamasına şərait yaradıldı. 2017-ci ilin iyunun 14-də Cəbrayıl ra-

münasibətə təbrik edirəm. Cəcənli Mərcanlı kəndinin bərpası doğrudan da tarixi hadisədir. Siz - bu kənddə yaşayan insanlar bu kəndin tarixini yaxşı bilirlər. İndi bütün Azərbaycan Cəcənli Mərcanlı kəndinin tarixini bili, bütün dünya Cəcənli Mərcanlı təxələsi təxələsi yaradır. Bu kəndin Azərbaycan tarixində xüsusi yeri vardır. Siz yaxşı bilirlər ki, Cəcənli Mərcanlı kəndi cəmi bir neçə ay erməni işğalı altında olub. Bu bir neçə ay ərzində erməni işğalçı qüvvələri kəndi tamamilə dağıtmışdır, bütün binaları sökülmüşdür. Yeni, Cəcənli Mərcanlı kəndi vəhşiliyin canlı şahidi dir. 1993-cü ilin dekabrında ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə keçirilmiş ugurlu Horadiz hərbi əməliyyatı nəticəsində 20-dən çox kənd, o cümlədən Cəcənli Mərcanlı kəndi, Horadiz qəsəbəsi, - bu gün Horadiz şəhəridir, - işğaldan azad olundu. Ancaq burada yaşamaq təhlükəli idi. Buna baxmayaq, Həziyyəvlər ailəsi burada yaşayıb".

Digər bir xoş xəbəri isə öten ayın son günlərində alırdı. 1992-ci ilde erməni silahlı birləşmələri tərəfindən işğal edilən Şərur rayonunun Günnüt kəndi 26 ilən sonra Ordumuzun nezərəti altına keçib. Mayın son günlərində Şərur rayonunun Günnüt kəndi və etrafındaki mühüm strateji əhəmiyyəti olan yüksəkliklər Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun eks-həmələ əməliyyatları ile işğaldan azad edilib. Bununla da ordumuz daha əlverişli mövqelərə sahiblənib, "Xunut" dağı və "Ağbulaq" yüksəkliyi, daha sonra isə "Qızılqaya" dağı və "Mehridağ" işğaldan azad edilərək Dərəleyəz mahalının Arpa kəndi (Ermənilər adını dəyişdirək "Areni" qoyubalar) nezarət altına keçib. Ümumilikdə 11 min hektara yaxın ərazi nezarət altına alınıb. Bu əraziyin isə 8 min hektardan artıq əkinçilik üçün yararlıdır.

Şərur rayonunun Günnüt kəndini nezərətde saxlamağa imkan verən, deniz seviyyəsindən 1683 metr hündürlükde yerləşen Qızılqaya yüksəklikinin en böyük strateji əhəmiyyəti isə İrəvan-Yəxəndzor-Gorus-Laçın-Xankəndi avtomobil yolu ordumuza nezarət etməyə imkan verməsidir. Əraziyi etibarlı müdafiəsi və təminat məqəsidi ilə 50 km yenilə çəkilib, 50 km-dən artıq yararsız yollar isə bərpa edilib. Strateji əhəmiyyəti Arpaçay Su Dəryaçasının taktiki cəhətdən etibarlı mühafizəsinin təşkili üçün hakim yüksəkliklərdə yeni müdafiə mövqeləri quşulub. 26 illik həsrətdən sonra dənən gənnənlərə maşın karvanı ilə doğma torpaqa qaydırıb, əzizlərinin məzarını ziyarət ediblər. Ümumilikdə, 11 min hektara yaxın ərazi düşməndən azad edilib. Naxçıvan istiqamətində baş verənlər qurulmasının 100 illiyini qeyd edən ordumuzun bir əsrlək yaşına ən böyük hədiyyədir.

Bu gün önlən cəhədəki əsgərlər Azərbaycan dövlətçiliyinin, ərazi bütövlüyünün qorunmasına ayıq-sayıqdırlar. Təməs xəttində əllerində silah gecəndə Vətənə keşik çəkən igid əsgər və zabitlərimiz var. Cəbhənin o təyinədə əsərlerimizə boylanması el-obamız, cəbhənin bu təyinədən isə Ali Baş Komandanın emri ilə o yurd yerlərini qaytaracaqları günü gözleyən oğullarımız var. Tezliklə Qəlebə sorğu ilə bizləri sevindirir, Azərbaycan igidləri!

deyə bilərik ki, Azərbaycan Ordusu